

ทต.บ้านค้อ ตำบลสุขภาวะ และสมัชชาสุขภาพตำบลต้นแบบ ยกระดับมาตรฐานการให้บริการ ด้านสุขอนามัยทั้งตำบลเทียบชั้นชุมชนเมือง

รายงานพิเศษ

- ๑ สุวรรณ ไตรมาลัย,
- ๒ สมบูรณ์ กลิ่นขจร/ขอนแก่น

แนวคิดของตำบลสุขภาวะ อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการพัฒนาสุขภาพแบบองค์รวมด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต สังคมและสติปัญญา โดยเป็นการบูรณาการเชิงพื้นที่เป็นตัวตั้ง มีกลไกที่สำคัญในระดับตำบลเป็นแรงขับเคลื่อน ซึ่งจะประกอบด้วยองค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่จะต้องเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันในการสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ภายใต้กรอบแนวทางการทำงานใน 4 รูปแบบหลัก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความเป็นเจ้าของร่วม, การพัฒนาวิธีการทำงาน, การเสริมและพัฒนาศักยภาพและการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและสื่อสารสาธารณะ เช่นเดียวกับ เทศบาลตำบลบ้านค้อ (ทต.) อ.เมือง จ.ขอนแก่น ซึ่งจัดเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่ตำบลต้นแบบที่ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการเป็นตำบลสุขภาวะและสมัชชาสุขภาพตำบลต้นแบบ โดยได้มีการประสานการทำงานกันในรูปแบบเครือข่ายตำบลต้นแบบร่วมกับ ทต.โนนทอง อ.หนองเรือ จ.ขอนแก่น และ ทต.เหล่าใหญ่ อ.ภูผินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ จนนำมาสู่การบริหารจัดการพื้นที่ที่ ทต.บ้านค้อ ได้อย่างสมบูรณ์แบบและลงตัวที่สุด

ว่าที่ รต.สมพร เทพวงษา นายกเทศมนตรีตำบลบ้านค้อ กล่าวว่า ภายใต้แผนการดำเนินงานในภาพรวม 4 รูปแบบหลักยังคงแยกเป็นการดำเนินงานในลักษณะขั้นตอนแบบขั้นบันได ที่ถือเป็นแนวทางที่สำคัญของการสร้างตำบลสุขภาวะ 5 เรื่อง ประกอบด้วย การเรียนรู้ตำบลเพื่อเด็ก เยาวชนและครอบครัว การดูแลสุขภาพชุมชน การจัดสวัสดิการสังคม การจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสุดท้ายคือการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพตำบล เพื่อให้เกิด

สมพร เทพวงษา

เป้าหมายที่เกิดเป็นระบบสำคัญที่นำไปสู่สุขภาพตำบล 11 ระบบสำคัญที่เริ่มจากระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ระบบองค์การผู้นำชุมชน ระบบอาชีพที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ ระบบการศึกษาเพื่อชีวิต ระบบการจัดการบริการสุขภาพ ระบบอาสาสมัคร ระบบการเรียนรู้

เพื่อเด็กและเยาวชน ระบบสวัสดิการ ระบบเศรษฐกิจชุมชน ระบบการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และพลังงานทดแทน สุดท้ายคือระบบสื่อสารและข้อมูลชุมชน ซึ่งทั้งหมด ทต.บ้านค้อ ได้ดำเนินการภายใต้กรอบการมีส่วนร่วมด้านนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม และหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการ ตามแนวคิดสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา โดยวิเคราะห์และพิจารณาสภาพโดยรวมของพื้นที่และที่ตั้ง จนเห็นว่าตำบลบ้านค้อมีศักยภาพและความพร้อมในการจัดกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะในพื้นที่ ตามแนวคิดตำบลสุขภาวะในภาพรวมจึงได้กำหนดแผนนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อการสร้างสุขภาพ มีการจัดการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรระดับต่างๆ มีการจัดกิจกรรมโครงการด้านสุขภาพต่างๆ จำนวนมาก จนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

“ทต.บ้านค้อ ได้ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกันตามกรอบความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ภายใต้โครงการสานพลังชุมชนท้องถิ่น ร่วมสร้างเครือข่ายตำบลสุขภาวะร่วมกับ ทต.โนนทอง และ ทต.เหล่าใหญ่ โดยยืนยันชัดเจนว่า ทต.บ้านค้อจะสนับสนุนหลักการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อหนุนเสริมกันและกันในการพัฒนาพื้นที่ตนเองให้ชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ โดยที่ ทต.เหล่าใหญ่ ในฐานะศูนย์เรียนรู้การจัดการสุขภาวะสี่มิติ และมี นายกเทศมนตรีตำบลบ้านค้อ เป็นผู้มืบทบาทในการสนับสนุนให้ผู้นำและแกนนำของพื้นที่ในทุกภาคส่วนได้เรียนรู้ร่วมกัน ปัจจุบัน ทต.บ้านค้อ ได้จัดทำโครงการตำบลสุขภาวะและสมัชชาสุขภาพขึ้นในปี นี้ โดยที่ทุกภาคส่วนระดับตำบลได้ร่วมกันคิด ร่วมกันระดมสมองและกำหนดทิศทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสุขภาพสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนภาพรวมทั้งตำบล”

นายกเทศมนตรีตำบลบ้านค้อ กล่าวเพิ่มเติมว่า หลังจากมีมติในการจัดตั้งตำบลสุขภาวะและสมัชชาสุขภาพตำบลบ้านค้อขึ้น ก็ได้เริ่มดำเนินการที่เริ่มจากการอบรมให้ความรู้ ทักษะและจัดกระบวนการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นตำบลสุขภาวะ โดยเทศบาลฯได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนนโยบายดังกล่าว ทั้งยังคงมีการคัดเลือกแกนนำและผู้นำจากทุกภาคส่วนได้มาเรียนรู้ร่วมกันกับแกนนำตำบลแม่ข่าย โดยทำการคัดเลือกแกนนำระดับตำบล 100 คนได้เข้ารับการฝึกอบรมและรับทราบถึงคำว่าตำบลสุขภาวะ เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็นแกนนำรวมไปถึงการดำเนินงานร่วมกันของทุกฝ่ายให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ของแผนการดำเนินงานด้านสุขภาพที่จะเข้มข้นและรัดกุมมากขึ้นครอบคลุมทุกชุมชนหมู่บ้าน สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนชาวบ้านค้ออย่างแท้จริง